

smie sa vstupovať len pri otvorených dverách alebo oknach a len na krátke čas.

18. Pri prácach, pri ktorých oči zamestnancov robotníkov môžu byť ohrozené, majú robotníci užívať daných im ochranných okuliarov, stienitkov alebo obličajových masiek.

19. Každé poškodenie provodzovacích zariadení alebo nápadné zjavy na nich buďte ihned oznamené sriadencovi, ktorému podnikateľ sveril dozor.

20. Nedovoľuje sa užívať pracovných a ochranných zariadení k iným účelom ako k tým, pre ktoré sú určené.

21. Zakázané je robotníkom, aby niečo porábali na pracovnom náčiní, strojnom zariadení, elektrickom vedení a pod., ktorých obsluha, používanie alebo udržovanie im neprísluší, a seba alebo iných ohrožovali prácam prieciacimi sa účelom stavby, hrami, dobiehaním, hašterením a inakými svevoľnými činami.

22. Každý úraz pri práci má postižená osoba alebo, keby táto nebola v stave, svedkovia úrazu ihned označiť predstavenému dozorčemu sriadencovi.

§ 48.

Prestupky toho, čo je v tomto nariadení ustanovené, pokial' nejde o činy prísnejsie trestné, budú potrestané dľa zákona č. 259/1924 Sb. z. a n.

§ 49.

Toto nariadenie nadobudne účinnosť dňom vyhlásenia.

§ 50.

Prevedením tohto nariadenia poveruje sa minister priemyslu, obchodu a živností a minister sociálnej pečlivosti v dohode so zúčastnenými ministrami.

Švehla v. r.

Novák v. r.	Bečka v. r.
Šrámek v. r.	Dr. Markovič v. r.
Udržal v. r.	Dr. Hodža v. r.
Malypetr v. r.	Dr. Beneš v. r.
Dr. Franke v. r.	Srba v. r.
Dr. Winter v. r.	Dr. Dolanský v. r.
Dr. Kállay v. r.	

118.

Vládné nariadenie
zo dňa 26. mája 1925,
ktorým sa vydávajú predpisy na ochranu života a zdravia robotníkov zamestnaných pri cukrovarstve.

Vláda Československej republiky nariaduje podľa § 102, odst. 6., zákona zo dňa 10. októbra 1924, č. 259 Sb. z. a n. (živnostenského zákona pre územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi) :

A. USTANOVENIA VŠEOBECNÉ.

§ 1.

O tom, aké majú byť pracovné miestnosti a stroje i pracovné zariadenie v nich užívané, buďte zachovávané obdobne predpisy vládneho nariadenia zo dňa 26. mája 1925, č. 114 Sb. z. a n., ktorým sa vydávajú všeobecné predpisy na ochranu života a zdravia pomocných robotníkov, pokial' nie sú týmto nariadením dané predpisy podrobnejšie.

B. PREDPISY ZVLÁŠTNÉ.

§ 2.

Dovoz repy.

(1) Dováža-li sa repa po železnici, smejuť byť vagóny až vtedy vyprazdňované, keď stoja a sú dostatočne zabezpečené pred ďalším pohybom. Zakázané je vagóny postrkovovať a ťahať za náraznísky, pod nimi preliezať, ako aj medzi nárazníkmi blízko seba stojacích vagónov priamo prechádzať.

(2) Dováža-li sa repa po vode, buďte lodi (prámy), ku skladaniu určené, bezpečne upevnené.

(3) Lávky k nim vedúce musia byť primerane široké a mať pevné zábradlia, aby robotníci nemohli na stranu spadnúť. Tiež buďte lávky bezpečným spôsobom upevnené, a treba-li toho, podloženými kozami podorené.

§ 3.

Práce v repníku.

(1) Zásobné jamy repného splavu, ač neníli už ich zariadením odstránené nebezpečenstvo, že by robotníci mohli do nich spadnúť, buďte primerane ohradené alebo prikryté. Repný splav buď primerane osvetlený, jeho struhy (splavy, Riedingerovy splavy) musia byť prikryté v obvode, kde sa chodí.

(2) Kolo na zdvihanie repy budť bezpečným spôsobom ohradené vo výške 80 centimetrov nad dlážkou. Spúšťadlo stroja na pranie repy budť opatrené vhodnou záverou proti nahodilému spusteniu (zaveracím kolíkom, zarázkou).

§ 4.

Difúzia.

(1) Pri úpravách, ktoré slúžia k nasypávaniu repných rezačiek, ako aj u nich samých budťte na miestach, kde by repa mohla byť nebezpečne vymrštená, sriadené vhodné ochranné steny alebo drôtenné mreže.

(2) Rezačky budťte opatrené úpravami, ktoré činia možným pohodlné a bezpečné otáčanie rezacieho kotúča pri nasadzovaní nožov. Spúšťadlo týchto strojov budť opatrené tak tiež vhodnou záverou proti nahodilému spusteniu (zaveracím kolíkom, zarázkou).

(3) Vzniká-li pri brusení riezkových nožov škodlivý prach, budťte prístroje na brúsenie opatrené úpravami k odvádzaniu prachu.

(4) Odklopné veká difusérov budťte opatrené úpravami zaistujúcimi bezpečne veká, keď sú otvorené.

(5) U žlabu na riezky pod difuznú bateriu budťte učinené vhodné opatrenia, aby robotníci nemohli spadnúť do riezkového žlabu.

§ 5.

Saturácia a odparovacie stanice.

(1) Otvorené zahrievače šťavy so svislými trubkami (kalorizátormi) budťte opatrené úpravou, umožňujúcou ich bez nebezpečenstva čistiť. Za takúto úpravu sluší menovite pokladať sriadenie neposunuteľných, srovname podľa topných trubiek dierovaných viek zo silného železného plechu, ktorý má dosťatočnú nosnosť, aby naň robotníci mohli vstúpiť, alebo pokryt hustou mrežou zo železných tyčí. Zahrievače, ktoré nie sú takto zabezpečené, nesmejú byť čistené pri chode.

(2) Saturáky budťte nahore úplne uzavrené a s vonkom spojené len dostatočne širokými, až nad strechu vedúcimi trúbami — po prípade prostredníctvom zachycovača šťavy. Aby mohly odberané byť vzorky, budťte saturáky opatrené príslušnými kohútiky.

(3) Všetky prívody pre paru, šťavu a kyseľu uhličitú k malaxérom a saturákom budťte opatrené pohodlnými závernými úpravami, za ktorých uzavrenie, ktoré budť vykonané pred každou vnútornou prehliadkou týchto prístrojov, je zodpovedný závodný úradník alebo dozorca k tomu ustanovený. U malaxérov a saturákov budťe sriadené krem toho vhodné úpravy, ktoré pri vnútornej prehliadke týchto prístrojov robotníkmi umožňujú bezpečné, každú pochybnosť vylučujúce uzavrenie spoľočných snáď trúb k odvádzaniu výparov.

(4) Ventily parných vedení pre tepelné telesá všetkých otvorených zahrievacích a varných nádob, ako aj vedení pre vrelé a žieravé tekutiny budťe upravené od príslušných nádob v takej vzdialosti, aby bolo vylúčené nebezpečenstvo oparenia alebo poleptania, a budťe snadne prístupné.

(5) Nápadným barevným náterom celého ventilu budť vyznačené, ku ktorému potrubiu príslušné ventily náležia, a to ventily pre kyseľu uhličitú budťe natrené čierne, ventily pre paru červeno, ventily pre šťavu žlté, ventily pre vodu zeleno a ventily pre vápno bielo.

§ 6.

Odstredivky.

(1) Nálevky pre cukrovinu budťe podľa svojho umiestenia opatrené mrežami alebo roštami s primerane vysokými okrajmi alebo ohradením.

(2) Každá odstredivka budť opatrená hamovacou úpravou, ktorá sa dá snadne a bezpečne ovládať a ktorá musí byť tak zariadená, aby hamovanie sa konalo najmenej dvoma diamestrálne protiľahlými hamovnicami alebo hamovacím pásom. Priestor medzi plášťom a bubnom budť prikrytý.

§ 7.

Kockárňa.

Lisy na kockový cukor a stroje na sekanie cukru budťe opatrené úpravami na ochranu prstov. Cirkulárky na cukrové homole budťe opatrené úpravou privádzacou a chránidlom pilového kotúča; stroje na odrezavanie špičky a dna budťe opatrené ochranou krúžidiel. Krem toho budťe pily a sústruhy, vzniká-li škodlivý prach, opatrené odssávacím zariadením.

§ 8.

Vápenka.

(1) Všetky prístroje vápenky, ktoré vyvinujú prach (mlyny na vápno, mlyny na žieravé vápno), budťe tesno uzavrené, a je-li toho treba, budť vznikajúci prach odssávaný na mieste, kde vzniká alebo uniká.

(2) Dráha výťahu na vápencov budť okrem otvorov k nakladaniu a skladaniu na všetkých

stranách uzavrená pažením, tesným zalaťovaním alebo drátenou sieťou. Prízemie bud' s horejšou plošinou spojené signálnym zariadením, obidvoma smery spoločne učinkujúcim a zreteľne srozumiteľným.

(3) Klzke lávky a rampy v hašenke väpnna bud'te všade tam, kde by sa do nádržiek s väpnom mohlo spadnúť, primeraným spôsobom pobité priečnymi latami.

§ 9.

Parné prístroje.

Pre parné prístroje platia príslušné predpisy. Menovite bud'te všetky prístroje, v ktorých pri činnosti je pretlak pary alebo vzduchu (monžíky, prvé telesá odparovacej stanice pri quadruple- a quintuplereffetech, recipienty pri vzdušných kompressoroch a pod.), opatrené tlakomermi (manometry), po prípade za vsunutia mediatora, a spoločne učinkujúcimi bezpečnostnými ventily. Monžíky, recipienty atď. bud'te krem toho prezkušané občasne, aspoň raz do roka odborníkom, ktorý môže byť tiež niektorý technicky vzdelaný závodný úradník; o prevedenom vyzkúšaní bud'te vedené záznamy.

§ 10.

Nebezpečné práce.

(1) Do hlbokých studní a jám, ktoré môžu obsahovať plyny zdraviu škodlivé, smie sa sotúpiť len vtedy, keď vzduch v nich obsažený vopred bol preskúmaný a spoločne učinkujúcim spôsobom bolo preukázané, že tam takých plynov niesie. Táto zkúška bud' vykonaná pozvoľným spúšťaním obyčajnej svietelne s horiacim svetlom alebo inakým spoločne učinkujúcim spôsobom. Lzáli predpokládať, že sú v šachte výbušné plyny, nesmie byť zkúška konaná horiacim svetlom.

(2) Zistí-li sa zkúškou, že je tam vzduch k dýchaniu nespôsobilý, bud' nebezpečie odstránené vyfúknutím parou, vypláchnutím vodou, riadnym vetraním, vyssátiem vývevou alebo iným účelným spôsobom.

(3) Keď sa odnášajú z hromád sypké hmoty, ako zem, uhlí, cukor atď., bud' zachovaný úhol sklonu, ktorý zamedzuje sosutie hmoty, alebo bud' táto odkopávaná v stupňoch nie prez 1-5 metra vysokých. Podkopávanie hmoty bud' zakázané na vhodnom mieste zvláštnou vyhláškou.

(4) Plné vrecia smejú byť na seba skladané len na pevnej, rovnej podlahe a pri zna-

leckom dozore alebo osobami veci znalými. Okraje vrstiev takto složených vriec bud'te na voľných rohoch pokial' možno prevedené väzbou krízovou alebo dľa väzby zdiva, ostatne v stupňoch najvyš po 5 vreciach alebo pri najmenšom so zachovaním sklonu. Svislé steny nebezpečne vysokých hromád vriec bud'te podoprené. Vrecia bud'te snásané shora dolu a taktiež len pod odborným dozorom alebo osobami veci znalými v stupňoch alebo so zachovaním sklonu. Zakázané je vylahovať vrecia z dolných vrstiev.

§ 11.

Cistenie a opravy strojov.

Pri čistení alebo opravách pracích strojov, kol na zdvihanie repy, repových paternosterov, šraubových lisov na riezy, prepravných šraubov, malaxérov, refrigerantov a iných miešadiel bud' zvláštny robotník poverený dozorom nad spúšťacou pákou, aby bola záverou zabezpečená. Totiež platí o vsadzovaní a vynímaní nožov na riezy.

§ 12.

Práce vo vápenke.

(1) Vozy alebo dopravné nádoby výťahu vápenky majú byť nakladané len mimo dráhy výťahovadla.

(2) Na horejšej plošine vápennej pece a na mostku smie byť hromadený materiál len vtedy, môže-li nosnosť týchto stavieb byť preukázaná štatickým výpočtom v provodzovacom konsenze schváleným, a sú-li učinené vhodné opatrenia, aby materiál dclu nepadal.

(3) Zavieracie šúpátka generátorov vápennej pece bud'te denne pečlive prehliadnuté a prípadne shľadané poruchy ihned oznamené na príslušnom mieste.

(4) Miestnosti, v ktorých sa vápno sťahuje, nesmiejú robotníkmi byť užívané za nocľahárne.

§ 13.

Práce difusné a vo varni.

(1) Dlážky mostkov na odvážanie riezkov a kalu bud'te latami pobité a v dobrom stave udržované; za mrazu bud'te ľadu zbavené, pieskom alebo popolom posypané.

(2) Pri ručnej doprave smejú vozíky na mostkoch byť len strkané.

(3) Vstupné otvory do melasových jám, pokial' musia byť otvorené, bud'te zabezpečené, ináč zakryté.

(4) Do melasových jám, do saturákov a odparovacích prístrojov — do týchto menovite po ich vyvarení kyselinou — je dovolené vstupovať len po riadnom prevetraní za prítomnosti dozorčieho orgána; pri tom bud' vstupujúci robotník uviazaný povrazom a bud' užívané — okrem u saturákov — bezpečnostných lám. Čistiť nádoby saturačné vo vnútre, vstupovať do nich je prípustné až vtedy, keď sa dozorca presvedčil (spustením otvoreného svetla), že v saturáku nie je už kyseliny uhličitej. Prv nežli robotník do saturáku vstúpi, treba pokaždé dbať toho, aby bol ventil na šťavu, vodu, uhličitú kyselinu a paru príslušného saturáku tesne uzavrený a proti nepredvídanejmu otvoreniu zabezpečený. Keby ventil neboli tesní, bud' bezpečné uzavrenie prívodov prevedené vložením jalovej prírubi alebo odpojením. Pokiaľ je niektorý robotník v saturáku alebo malaxére, musí na čistenie stále dohliadať spoločne s dozorcí sriadenec, ktorý musí menovite tiež dozeráť, aby všetky uzavieracie úpravy boli bezpečne uzavrené.

§ 14.

Práce na odstredivkách.

(1) Každá odstredivka bud' občas, aspoň však raz do roka odborníkom prehliadnutá a výsledky týchto prehliadok bud' postupne zaznamenané v protokolnej knihe.

(2) U odstrediek bud' určené najvyššie prípustné plnenia odpovedajúce určitému počtu otáčok a bud' vyznačené vhodným spôsobom pre každú skupinu odstrediek.

(3) Pre obsluhu odstrediek bud' vypočítané predpisy a vyvesené v príslušnej pracovnej miestnosti; dozorčí sriadenci majú dozerať, aby sa tieto predpisy zachovávaly.

§ 15.

Konstrukcie stropov.

Konstrukcie stropov bud' odborníkom pravidelne prehliadané a na základe zisteného prípustného zaťaženia miestností, v ktorých sa zásoby nestejne hromadia, bud' čiarou olejovou barvou v týchto zreteľne označená maximálna výška prípustného uloženia zásob.

§ 16.

Zdravotné predpisy.

(1) Záchody pre osoby vo vysokej teplote pracujúce bud' tak umiestené, aby robotníci boli chránení pred náhlymi zmenami teploty a nepohodami povetnosti. Robotníkom bud'

opatrená tiež nezávadná pitná voda v potrebnom množstve, není-li v dotočných pracovných miestnostiach už primo zavedená.

(2) Robotníkom na dvore pracujúcim bud' vyhradená zvláštna miestnosť, ktorá sa dá vykurovať a ktorej by mohli použiť v prestávkach a pri jedle.

(3) Robotníkom bud' umožnené dôkladné očistenie tela sriadením vhodných umývadiel v primeranom počte alebo kupelien. Menovite bud' robotníkom pri zpracovaní cukroviny a zadných výrobkov dané k dišpozícii primerane teplé sprchy. Krem toho bud' robotníkom, ktorí sú vystavení nebezpečenstvu, že ich pokožka môže byť poleptaná, poskytnuté vhodné ochranné prostriedky (vazelina atď.).

(4) Robotníkom v mokrých miestnostiach zamestnaným bud' daná vhodná obuv.

(5) Pre robotníkov bud' krem toho upravené šatne podľa pohlavia oddelené.

§ 17.

Ochranné pomôcky.

Pri rozmelňovaní a hasení vápna, pri žiehach peciach štronciánového oddelenia, ako aj pri brúsoch na riezkové nože bud' poskytnuté robotníkom ochranné okuliare, pri odtahotovaní vápna a žieravého štronciánu z pecí krem toho tiež rešpirátory.

§ 18.

Opatrenia pri úrazoch a onemocneniach.

(1) U materiálu, ktorý má byť v pohotovosti ku prvej pomoci, bud' tiež primeraná zásoba gázových látok, šiatkov, obväzov, antisepických a krv staviačich prostriedkov, Bardelebenových vismutových obväzov na spáleniny a občerstvujúcich prostriedkov.

(2) Mená a bydliská lekárov nemocenskej pokladne bud' oznámené robotníkom vyhlásenkou v dielňach.

(3) Každý úraz pri práci má ihneď označiť predstavenému dozorčiemu sriadencovi postihnutý, alebo keby tak nemohol učiniť, svedkovia úrazu.

§ 19.

O zamestnaní nespôsobilých osôb.

(1) Osôb, o ktorých je zamestnávateľovi známo, že trpia padúcnicou, krčami, občasný-

mi záchvaty mdloby, závraťou, nedoslýchavosťou alebo inými telesnými slabosťmi alebo vadami v miere, že by pri niektorých prácach boli vystavené zvýšenému nebezpečenstvu alebo mohly také nebezpečenstvo spôsobiť, nesmie byť užívané ku prácam tohto druhu. Opilí nebudte ku práci pripustení.

(2) Zvlášte nebezpečné práce budete sverované len takým osobám, ktoré sú s nimi i so spojeným nebezpečenstvom oboznámené a majú potrebnú spôsobilosť.

§ 20.

Ako sa robotníci majú chovať.

(1) Robotníkovi je zakázané robiť niečo na strojoch, ktorých obsluha, užívanie alebo udržovanie mu neprísluší. Sahať do motorov a pracovných strojov pri ich pohybe je zakázané. Všetky zamestnania, ktoré sa priečia provodzovacím účelom, menovite svevoľné činy, ktoré sú spôsobilé ohroziť pachateľa samého alebo iných, sú zakázané.

(2) Pracovného náčinia a ochranných zariadení budete užívané len k tomu účelu, pre ktorý sú ustanovené. Ochranné zariadenia, ktoré boli odstránené z provodzovacích ohľadov k určitým účelom, budete opäť ihned dané zpäť, akonáhle bol tento účel dosiahnutý.

(3) Je prísne zakázané svojmocne odstraňovať sriadené ochranné úpravy alebo ich nepoužívať.

(4) Každý robotník je povinný svojmu predstavenému ihned oznámiť ním spozorované snáď poruchy alebo inakšie nápadné zjavky na provodzovacích zariadeniach.

(5) Do pracovných miestností nesmiejú byť prinášané liehové nápoje.

C. USTANOVENIA ZÁVEREČNÉ.

§ 21.

Ako provodzovacie a ochranné predpisy majú byť vyhlásené.

(1) V každom pracovnom oddelení budú na nápadnom a každému prístupnom mieste vy-

vesený vo forme plakátu aspoň jeden exemplar týchto ochranných predpisov.

(2) Krem toho zvlášte v pracovných miestach pre dovoz repy budete robotníci upozornení zreteľne čitateľnými výveskami na nebezpečenstvo nakladacích a skladacích prác.

§ 22.

Ustanovenia trestné.

Prestupky tohto nariadenia, pokiaľ nejde o činy prísnejšie trestné, trestajú sa dľa zákona č. 259/1924 Sb. z. a n.

§ 23.

Počiatok pôsobnosti.

Toto nariadenie nadobudne účinnosti dňom vyhlásenia. Na dosavadné, už schválené závody vzťahujú sa tieto predpisy len potiaľ, pokiaľ tým podmienené zmeny závodu môžu byť prevedené bez újmy práv konsenzom nadobudnutých, leda by išlo o odstránenie závad, ohrozených patrne život alebo zdravie robotníkov, alebo že by požadované veci mohly byť prevedené bez nepomerného nákladu a bez väčšej poruchy v provodzovaní.

§ 24.

Prevedenie.

Prevedením tohto nariadenia poveruje sa minister priemyslu, obchodu a živností a minister sociálnej pečlivosti v dohode so zúčastnenými ministrami.

Švehla v. r.

Novák v. r.	Dr. Franke v. r.
Dr. Hodža v. r.	Šrámek v. r.
Dr. Winter v. r.	Dr. Beneš v. r.
Udržal v. r.	Bečka v. r.
Srba v. r.	Malypetr v. r.
Dr. Markovič v. r.	Dr. Dolanský v. r.
Dr. Kállay v. r.	